

зрѣють, сѣ кисели намиратъ ся *кисели соли*. Цѣлынъ-тъ е горчивъ отъ **ГОРЧИВЫ-ТЫ МАТЕРІИ**, кои-то ся образувать у него, а дѣхъ-тъ на цвѣтя-та и листа-та произлиза отъ **ЕТЕРНОТО МАСЛО**, кое-то вѣтрѣе отъ тѣхъ и ся смѣша съ въздуха. Пшеница-та, ячемыкъ-тъ, овесъ-тъ и барабой-тъ имѣтъ у себе едно брашнѣво тѣло, кое-то ся нарича **АМИЛУМЪ** или **СКРОБЪ** (нишеце). Маслины-тъ, ленено-то сѣме и пр. имѣтъ **КЛЕЙ** или **ГУММА**, коя-то ся растопява у водѣ; а боръ, ела и други дървета съ врѣхлесты листа имѣтъ **СМОЛА**, коя-то ся не растопява у водѣ. Разни-тъ цвѣтове у растенія-та ставать отъ **ЦВѢТНЫ-ТЫ МАТЕРІИ**, а у тровни-тъ сокове у нѣкой растенія — отъ **РАСТИТЕЛНИ АЛКАЛИ**. Нѣкои отъ-тъзи вещества ся намиратъ у вѣяко растеніе, а нѣкои пакъ само у нѣкои растенія.

ОРГАНИЧЕСКЫ КИСЛОТЫ.

11. Органически-ты вещества състоятъ повечето отъ тройны и четворны химическы съединенія, у кои-то органическа-та кyselота държи мѣсто-то на неорганическѣ-тъ и съ основанія-та прави сложни тѣла.

ОРГАНИЧЕСКА-ТА КИСЛОТА, коя-то са срѣща у растеніята и ся познава по кисель сивкусъ, кога ся съедини съ други вещества, не може да ся направи отъ свои-ти елементи както що става това съ неорганически-тъ кyselоты; тя ся образува по влїяніе-то на животнѣ-тъ силѣ у гроздіе-то, лимона и у други кисели плодове. Органически кyselоты у орѣдно-то царство има тврдѣ много; отъ тѣхъ ный щемъ спомянемъ само за по-главны-тъ: 1) **ВИНЕНА КИСЛОТА**. Тя въ чистъ видъ е тврьдо тѣло съ кристалисанъ сглобъ, безъ цвѣтъ, растопява ся лесно въ водѣ и ся прави отъ трагїѣ-тъ, която ся уталожва у винены сѣждове.